

Sygn. akt IV 1Ka 470/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział IV Karny - Odwoławczy, Sekcja ds. postępowań szczególnych i wykroczeń w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Jabłońska-Malik

Protokolant: st.sekr.sądowy Agata Kaleta

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 grudnia 2013 roku sprawy

M. Ś.

obwinionej o wykroczenie z art. 10 ust. 2 w zw. z art. 6 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, art. 10 ust. 2 w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 3b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę obwinionej,

od wyroku Sądu Rejonowego w Myślenicach, Wydział II Karny z dnia 7 sierpnia 2013 roku, sygn. akt II W 267/13,

zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy i zasądza od obwinionej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 80 /osiemdziesiąt/ złotych tytułem kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Sygn. akt IV 1 Ka 470/13

UZASADNIENIE

M. Ś. została obwiniona o to, że:

I. od miesiąca maja 2012 roku do dnia 10.01.2013 roku w M. przy ulicy (...), jako właściciel nieruchomości, wbrew obowiązkowi nie zawarła umowy o wywóz nieczystości płynnych przedsiębiorstwem posiadającym zezwolenie na prowadzenie takiej działalności,

to jest o wykroczenie z art. 10 ust. 2 w zw. art. 6 ust. 1 Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,

II. w tym samym miejscu od miesiąca maja 2012 roku do dnia 10.01.2013 roku poprzez nie okazanie dowodu wpłat za wywóz nieczystości ciekłych oraz brak wskazania wyspecjalizowanej firmy, której powierzyła wywóz takich nieczystości pozbywała się odpadów płynnych niezgodnie z przepisami ustawy,

to jest o wykroczenie z art. 10 ust. 2 w zw. art. 5 ust. 1 pkt 3b Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,

Wyrokiem z dnia 7 sierpnia 2013 roku, sygn. II W 267/13 Sąd Rejonowy w Myślenicach, Wydział II Karny orzekł co następuje:

1. uznaje obwinioną M. Ś. za winną tego, że w okresie od maja 2012 roku do dnia 10.01.2013 roku przy ulicy (...) w M., województwa (...), jako właściciel tej nieruchomości wbrew obowiązkowi nie zawarła umowy o wywóz nieczystości płynnych z przedsiębiorstwem posiadającym zezwolenie na prowadzenie takiej działalności i pozbywała się zebranych na terenie nieruchomości nieczystości ciekłych w sposób niezgodny z przepisami ustawy, to jest popełnienia wykroczenia z art. 10 ust. 2 w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 3b ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu

czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r., poz. 391) i za to na mocy art. 10 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wymierza jej karę 100 (sto) złotych grzywny;

2. na zasadzie art. 118 § 1 kpw zasądza od obwinionej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 (sto) złotych, tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania oraz kwotę 30 (trzydzieści) złotych tytułem opłaty wymierzonej na podstawie art. 21 ust. 2 w związku z art. 3 ust. 1 ustawy o opłatach w sprawach karnych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca obwinionej zaskarżając powyższy wyrok w całości. Wyrokowi temu zarzucił:

1. dowolnie ustalony stan faktyczny sprawy, w zakresie świadomości obwinionej obowiązków nakładanych na właścicieli nieruchomości w związku z powstaniem na terenie nieruchomości ciekłych, że pozbywając się w określony sposób odpadów ciekłych naruszała obowiązujące przepisy i na to się godziła, a w konsekwencji błędne ustalenie, iż czyn obwinionej był zawiniony;
2. obrazę przepisu art. 8 k.p.w. w związku z art. 7 k.p.k. poprzez niedanie wiary obwinionej w całości;
3. obrazę przepisu art. 82 § 1 k.p.w. w związku z art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. poprzez niewyjaśnienie pozostałego zakresu okoliczności, podnoszonych przez obwinioną, które Sąd uznał za nieprawdziwe oraz nie wyjaśnienie dlaczego tylko w części Sąd I instancji dał wiary obwinionej;
4. błędne ustalenie, iż czyn obwinionej był społecznie szkodliwy w stopniu uzasadniającym skazanie M. Ś..

Podnosząc powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uniewinnienie obwinionej M. Ś. od stawianych jej zarzutów wnioskiem o ukaranie.

W piśmie z dnia 18.11.2013r. obrońca, podtrzymując wniosek o uniewinnienie obwinionej M. Ś., uzupełniająco podniósł, że jej działanie nie nosiło cech bezprawności z uwagi na przepis art. 44 ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (DZ. U. 2012.145 jednolity tekst z późniejszymi zmianami).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy obwinionej nie zasługiwała na uwzględnienie albowiem jej zarzuty okazały się niezasadne. Nie było zatem podstaw do uwzględnienia wniosku apelacji o uchylenie wyroku i uniewinnienie obwinionej.

Nie potwierdziły się zarzuty naruszeń prawa procesowego ani też błędnych ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd pierwszej instancji. Badając wydane w niniejszej sprawie rozstrzygnięcie Sąd Odwoławczy stwierdził, że Sąd Rejonowy dokonał skrupulatnej oraz wnikliwej oceny całego zebranego materiału dowodowego, która nie zawiera żadnych błędów tak natury logicznej jak i prawnej. Ocena wszystkich dowodów jest oceną swobodną, pozbawioną cech dowolności. Dowody te, Sąd ocenił i omówił a następnie wskazał z jakich powodów daje wiary jednym z nich a odmawia jej innym. Tym samym ocena dowodów, jako zgodna z dyspozycją art. 7 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w. korzysta z ochrony tego przepisu. Argumenty apelacji wskazujące, iż przeprowadzone dowody, w szczególności wyjaśnienia obwinionej należało ocenić inaczej, mają polemiczny charakter, ograniczający się do negowania stanowiska Sądu. Skarżący nie wykazał skutecznie, jakich uchybień dopuścił się Sąd meriti na gruncie zasad wiedzy, logicznego rozumowania, a także doświadczenia życiowego w ocenie przeprowadzonych dowodów.

Nie ma racji obrona zarzucając brak świadomości obwinionej obowiązków nakładanych na właścicieli nieruchomości w związku z powstaniem na terenie nieruchomości nieczystości ciekłych a w szczególności tego, że obwiniona godziła się na to, iż pozbywając się odpadów ciekłych poprzez wywożenie ich na swoją działkę narusza obowiązujące przepisy. Obowiązek właścicieli nieruchomości zawarcia umowy o wywóz nieczystości płynnych z przedsiębiorstwem posiadającym zezwolenie na prowadzenie takiej działalności i pozbywanie się zebranych na terenie nieruchomości nieczystości ciekłych przez ich wywóz w sposób zgodny z przepisami, jest powszechnie znany i nie wymagał specjalnego pouczenia obwinionej. Świadomości obwinionej nie mogły zmienić wskazywane przez obronę zwyczaje

panujące w środowisku wiejskim, czy też pamięć tego, jak kwestię wywozu nieczystości rozwiązywano w czasach dzieciństwa obwinionej. Wtedy bowiem w gospodarstwach domowych używano znacznie mniej detergentów, co pozwalało na traktowanie nieczystości jako nawozu naturalnego i wywóz takiego nawozu na grunty rolne. Wraz ze wzrostem użycia różnych środków chemicznych w życiu codziennym podobne postępowanie nie mogło już mieć miejsca, nie tylko wobec ustawowych uregulowań kwestii wywozu nieczystości, ale i coraz większej świadomości społeczeństwa konieczności ochrony środowiska naturalnego. Okoliczność, iż brat obwinionej E. G. wywoził nieczystości na nieruchomości obwinionej przy akceptacji M. Ś. i jej męża, wcale nie świadczy o tym, że tak postępują z nieczystościami wszyscy inni mieszkańcy terenów wiejskich. Niezależnie od sporów sąsiedzkich obwinionej, to właśnie podejrzenie zanieczyszczania środowiska przez obwinioną, która nie wywoziła nieczystości ciekłych ze swego gospodarstwa, skłoniła jej sąsiada L. R. do zgłoszenia swego podejrzenia właściwym organom. Obowiązku zawarcia umowy o wywóz nieczystości ciekłych nie uchyła wskazywany przez obronę art. 44 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne albowiem przepis ten pozwala wprawdzie na rolnicze wykorzystanie ścieków bytowych do nawadniania oraz nawożenia użytków rolnych, ale równocześnie zawiera szereg ograniczeń i zakazów, które uniemożliwiają wykorzystywanie ścieków bytowych w taki sposób, przykładowo na terenach o spadku terenu większym niż 10 procent, na gruntach wykorzystywanych do uprawy roślin przeznaczonych do spożycia w stanie surowym, czy też w sytuacji, gdy grunt jest zamrożony do głębokości 30 cm lub pokryty śniegiem. Czasokres przypisanego obwinionej wykroczenia obejmował także okres zimowy, a zatem już choćby z tego powodu wywożenie nieczystości na grunt było bezprawne. Konkludując, ustalenia Sądu co do zawinienia obwinionej są jak najbardziej prawidłowe.

Wbrew dalszym zarzutom, Sąd Rejonowy w sposób wyczerpujący odniósł się do wyjaśnień obwinionej (strony 4-5 uzasadnienia) a z taką oceną Sąd Okręgowy się zgadza. Sąd Rejonowy nie naruszył też przepisu art. 82 § 1 k.p.w. w związku z art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. poprzez niewyjaśnienie pozostałego zakresu okoliczności, podnoszonych przez obwinioną, bowiem prawidłowo uznał, iż okoliczności starań obwinionej o podłączenie do kanalizacji czy okoliczność sporu sądowego z L. R., nie mają znaczenia dla obowiązku obwinionej udokumentowania wywozu nieczystości przez uprawniony do tego podmiot.

W końcu nie można zgodzić się z zarzutem błędnego ustalenia, iż czyn obwinionej „był społecznie szkodliwy w stopniu uzasadniającym uznanie winy obwinionej i skazanie jej”. Ustawodawca, formułując przepisy karne, obejmuje nimi, co do zasady, czyny o ujemnym ładunku społecznym. Społeczna szkodliwość oznacza społeczną rację karalności określonych zachowań jako wykroczeń i wyraża ujemną ocenę takiego czynu, jako niosącego naruszenie lub zagrożenie dla dóbr prawnie chronionych. Bezpośrednim przedmiotem ochrony art. 10 ust. 2 ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach jest dopełnienie obowiązków, których realizacja ma zapewnić odpowiedni stan czystości i porządku w gminie. Jest jednak oczywiste, że przepisy nakładające na właścicieli nieruchomości określone obowiązki w zakresie pozbywania się nieczystości i odpadów oraz nakładające sankcje karne za niewywiązywanie się z tych obowiązków, w istocie rzeczy zmierzają do ochrony środowiska naturalnego. Wylewanie nieczystości na własny grunt nie gwarantuje, iż substancje szkodliwe dla zdrowia nie przedostaną się na inne sąsiednie grunty, czy do wód gruntowych i nie spowodują ich skażenia a przez to w przyszłości zagrożenia dla zdrowia innych osób niż właściciel nieruchomości. Stąd nie można przyjmować, że zachowanie obwinionej, która nie zawarła umowy o wywóz nieczystości i pozbywała się ich przez wywożenie na własny grunt rolny, cechuje brak społecznej szkodliwości. Tylko zaś zupełny brak społecznej szkodliwości danego czynu przekreśla byt wykroczenia. Czyny stanowiące wykroczenia mają z założenia mniejszy ładunek społecznej szkodliwości a wyznacznikiem tego stopnia jest ustawowe zagrożenie. Wykroczenia z art. 10 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zagrożone są jedynie karą grzywny, co oznacza, że ich potencjalna społeczna szkodliwość zakładana przez ustawodawcę jest nieznaczna. W przedmiotowej sprawie, Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił stopień społecznej szkodliwości czynu obwinionej stanowiącego wypadkową przesłanek przedmiotowych związanych z samym czynem (sposób działania) i podmiotowych (postać zamiaru, motywacja) i słusznie wymierzył obwinionej adekwatną do tego stopnia karę grzywny w kwocie 100 zł, to jest w dolnej granicy zagrożenia ustawowego, karę wręcz symboliczną, zasadnie wskazując, że będzie ona wystarczająca do osiągnięcia celów wychowawczych.

Podsumowując, poczynione przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne i dokonana ocena dowodów są prawidłowe, apelacja nie mogła więc odnieść oczekiwanego skutku. Sprawstwo obwinionej, jej wina, a także kwalifikacja prawna czynu nie budzą wątpliwości. Sąd Odwoławczy w pełni akceptuje też, co już wskazano wyżej, rozstrzygnięcie w przedmiocie zastosowanej wobec obwinionej kary.

Mając na uwadze powyższe, a nadto stwierdzając, że Sąd Rejonowy nie dopuścił się żadnych uchybień, które należałoby uwzględnić niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów (art.440 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w oraz art. 104 § 1 k.p.w.), Sąd Odwoławczy uznając apelację za niezasadną, zaskarżony wyrok na zasadzie art. 437§1 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w. utrzymał w mocy, a zgodnie z art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 119 k.p.k. obciążył obwinioną M. Ś. kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze, zasądzając od niej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 80 złotych, na którą złożyły się ryczałt za postępowanie przed Sądem drugiej instancji (50 zł) i opłata od wymierzonej kary (30zł), określona w art. 3 ust. 1 ustawy o opłatach w sprawach karnych.

SSO Elżbieta Jabłońska-Malik